

спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / В.А. Львовчкін ; Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2002. – 195 с.

10. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан дотримання прав і свобод людини і громадянина в Україні (за 2016 р.). – К. : Права людини, 2017. – 627 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ombudsman.gov.ua/ua/page/secretariat/docs/presentations/&page=3>.

11. Моніторинг місць несвободи в Україні : стан реалізації національного превентивного механізму. Доповідь за 2016 р. Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. – К., 2017. – 145 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ombudsman.gov.ua/ua/page/secretariat/docs/presentations/&page=3>.

СТОЛБОВИЙ В. М.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
(Національна академія Служби безпеки України)

УДК 342.715; 342.9

КВАЛІФІКАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОСТУПКІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ІНОЗЕМЦЯМИ МІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Статтю присвячено обґрунтуванню рекомендацій щодо правильної кваліфікації порушень іноземцями правил перебування на території України та внесенню відповідних пропозицій по удосконаленню міграційного законодавства.

Ключові слова: кваліфікація, іноземці, особи без громадянства, біженці, делікт, юридичний склад адміністративного проступку.

Статья посвящена обоснованию рекомендаций по правильной квалификации нарушений иностранцами правил пребывания на территории Украины и внесению соответствующих предложений по усовершенствованию миграционного законодательства.

Ключевые слова: квалификация, иностранцы, лица без гражданства, беженцы, юридический состав административного проступка.

The article is sanctified to the ground of recommendations on correct qualification of violations by the foreigners of rules of stay on Ukraine and to making corresponding suggestions on the improvement of migratory legislation.

Key words: qualification, foreigners, stateless persons, refugees, legal composition of administrative offense.

Вступ. Центральне місце в кваліфікації адміністративних проступків посідає склад адміністративного проступку, тобто встановлена адміністративним законодавством сукупність об'єктивних та суб'єктивних ознак, за наявності яких діяння вважається адміністративним правопорушенням.

Поняття «склад адміністративного проступку» передбачає наявність у діяння обов'язкових елементів, які, у свою чергу, являють собою сукупність об'єктивних та суб'єктивних ознак – характерних рис, притаманних для певного делікту.

Ознаки складу делікту, з одного боку, дозволяють на основі норми права сформулювати стільки складів адміністративних деліктів, скільки може бути комбінацій альтернативних ознак, а з іншого – виділити з фактичних ознак посягання ті, які повинні враховуватися при кваліфікації, а також визначити, які юридичні ознаки вони характеризують. Таким чином, склад делікту виступає як засіб, за допомогою якого у процесі кваліфікації відбувається співставлення факту і норми, встановлюється відповідність фактичних та юридичних ознак скоєного, у тому числі і під час кваліфікації адміністративних проступків, пов'язаних із порушенням міграційного законодавства.

Постановка завдання. Визначенню особливостей юридичного складу адміністративних проступків присвячено праці С.Т. Гончарука, Т.О. Гуржія, Л.В. Коваля, А.Т. Комзюка, Д.М. Лук'янца,

О.І. Остапенка. Юридичний склад адміністративних проступків, пов'язаних із порушеннями міграційного законодавства розглядали В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, С.О. Мосьондз, Т.П. Мінка, В.І. Олефір. При цьому особливості кваліфікації адміністративних проступків у сфері міграції в цих публікаціях розглядалися частково. Отже, метою статті є дослідження питань юридичної кваліфікації адміністративних проступків, пов'язаних із порушеннями іноземцями міграційного законодавства України.

Результати дослідження. Термін «кваліфікація» має два основних значення: по-перше, його використовують для позначення певного процесу, діяльності уповноважених на те державних органів щодо оцінки, встановлення юридичної природи вчиненого посягання; по-друге, цей термін означає результат такої діяльності, який виражається у визначенні норм – вказівка статті, її частини чи пункту відповідного закону, які передбачають відповідальність за вчинене [1].

Розкриваючи перше значення терміну «кваліфікація», вчені зупиняються на питаннях її стадій, етапів. Коли деталізують інший аспект кваліфікації, то відзначають, що вона є частиною діяльності по застосуванню норм закону, включає вибір, встановлення норми, яка підлягає застосуванню у конкретному випадку; доказування того, що у діянні є ознаки саме норми, яка розкрита у формулі кваліфікації та констатацію того, що посягання не може бути оцінене як правопорушення; офіційне закріплення в процесуальних документах висновку про кваліфікацію діяння за конкретною нормою (нормами) закону.

Ознаки складу делікту дозволяють зробити висновок про наявність та ступінь суспільної небезпеки, шкідливий характер діяння, конкретизувати його, вирізнити з-поміж інших, а також визначити адекватний вчиненому захід державного примусу. Елементи складу адміністративного делікту розрізняють відповідно до того, до якої сторони проступку належать ознаки, що їх утворюють. Такий поділ, визначаючи послідовність вивчення ознак складу адміністративного делікту під час кваліфікації, дає змогу впорядкувати процес застосування норм адміністративно-деліктного права.

Теорія адміністративного права визначає послідовне встановлення ознак складу правопорушення як рух від об'єктивних до суб'єктивних його ознак. До перших належать ознаки об'єкта та об'єктивної сторони адміністративного проступку, до других – ознаки його суб'єкта та суб'єктивної сторони.

Об'єкт адміністративного делікту є невід'ємним елементом (групою ознак) складу кожного проступку. Жодне посягання не може бути визнане адміністративним деліктом, якщо воно не спрямовано ні на жодний об'єкт, чи спрямовано на об'єкт, котрий не охороняється законодавством про адміністративні правопорушення.

У наукових колах прослідковується суттєва розбіжність поглядів на види об'єктів та критерії їх виділення, дискутуються принципи побудови відповідних класифікацій. Не існує одностайної думки і з приводу предмета адміністративного делікту та його співвідношення з об'єктом суспільних відносин, що охороняються адміністративним законодавством. Проте більшість дослідників, незалежно від свого індивідуального бачення сутності та природи об'єкта делікту, за останній визнають суспільні відносини [2, с. 162].

Водночас чинне законодавство поняття об'єкта адміністративного проступку не визначає. Натомість у ньому вказується приблизний перелік суспільних відносин, що охороняються адміністративним законом. Так, у статті 1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) зазначається, що завданням законодавства про адміністративні правопорушення є охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, а також прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку [3].

Більш стисле викладення об'єкта адміністративного делікту міститься у статті 9 КУпАП, якою адміністративний проступок визначається як діяння, що посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління. Аналіз адміністративного законодавства показує, що під його охорону підпадають лише найважливіші та найбільш значущі для інтересів держави і суспільства відносини, яким протиправними посяганнями може бути завдано досить суттєвої шкоди [3].

Виходячи з відповідних теоретичних положень, а також ґрунтуючись на окремих нормах вітчизняного адміністративно-деліктного законодавства, загальним об'єктом адміністративного проступку слід визначити врегульовані нормами адміністративного законодавства соціальні відносини, що охороняються адміністративними санкціями з метою забезпечення нормального функціонування правопорядку, захисту власності, прав і свобод громадян.

У теорії юриспруденції, залежно від ступеня конкретизації, окрім загального об'єкта, спільного для всіх адміністративних проступків, виділяють також й окремі підвиди об'єкта. Одні автори виділяють три складові класифікації об'єкта адміністративного делікту: загальний, родовий та безпосередній об'єкти. Інші – зазначають про чотири елементи класифікації, а саме: загальний, родовий,

видовий та безпосередній об'єкти. Ми поділяємо думку щодо чотирьохчленної класифікації об'єкта адміністративного проступку як такої, що дає більш повне уявлення про зміст поняття, яке аналізуємо, на різноманітних етапах його узагальнення.

В аспекті проблематики адміністративних проступків у міграційній сфері, зазначимо, що їх родовим об'єктом, виділеним законодавцем за критерієм змісту соціальних відносин, є встановлений порядок державного управління, як: «...системи відносин, що складаються як у внутрішньо організаційній діяльності державних органів усіх гілок влади, так і в процесі реалізації функцій виконавчої влади спеціальними державними органами (органами виконавчої влади) та органами місцевого самоврядування, а також іншими уповноваженими на те суб'єктами права», а також «...сфери організаційної (організуючої) та розпорядчої діяльності органів держави» [4].

Видовим стосовно адміністративного проступку, передбаченого статтею 203 КУпАП, є об'єкт, що складається із суспільних відносин сфери функціонування законодавства України про міграцію.

На нашу думку, безпосередній об'єкт адміністративного проступку, передбаченого статтею 203 КУпАП «Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України», слід детермінувати як суспільні відносини, що складаються з приводу встановленого порядку перебування іноземців та осіб без громадянства на території України та пересування її територією.

Об'єктивна сторона адміністративного проступку – це сукупність ознак, які характеризують зовнішню поведінку правопорушника. У теорії адміністративно-деліктного права ознаки, що становлять об'єктивну сторону адміністративного проступку, поділяють на обов'язкові та факультативні. Обов'язковою ознакою об'єктивної сторони адміністративного проступку, її «стрижем» є діяння (дія чи бездіяльність). До факультативних ознак належать: негативні наслідки діяння, причинний зв'язок між діянням та цими наслідками, а також час, місце, спосіб, засоби і знаряддя вчинення делікту.

Стосовно питання ролі суспільно-шкідливих наслідків та причинного зв'язку в юридичній кваліфікації адміністративних проступків у сфері міграції, зазначимо, що склади даних адміністративних проступків, передбачених КУпАП належать до розряду формальних, вчинення яких не передбачає настання будь-яких матеріальних наслідків. Як відомо, у формальних складах адміністративних проступків суспільно-шкідливі наслідки та причинний зв'язок між ними і протиправними діянням виносяться за межі юридичного складу. А отже, названі факультативні ознаки об'єктивної сторони складу проступку на притягнення особи до адміністративної відповідальності за порушення міграційного законодавства жодним чином не впливають.

Адміністративні проступки, передбачені статтею 203 КУпАП, можуть бути вчинені як у формі активної дії (працевлаштування без відповідного дозволу, недодержання встановленого порядку пересування територією України), так і у вигляді протиправної бездіяльності (ухилення від виїзду з України після закінчення відповідного терміну перебування в ній, проживання за документами, термін дії яких закінчився тощо).

З об'єктивної сторони, ця група порушень міграційного законодавства реалізовується у таких формах адміністративно-деліктної поведінки: 1) проживання іноземців та осіб без громадянства без документів на право проживання в Україні за недійсними документами або документами, термін дії яких закінчився; 2) працевлаштування іноземців та осіб без громадянства без відповідного дозволу; 3) недодержання іноземцями та особами без громадянства встановленого порядку пересування територією України; 4) недодержання ними встановленого порядку зміни місця проживання; 5) ухилення іноземців та осіб без громадянства від виїзду з України після закінчення відповідного терміну перебування; 6) неприбуття без поважних причин до визначеного місця навчання; 7) порушення цією категорією осіб правил транзитного проїзду через територію України.

Визначення об'єктивної сторони складу адміністративного проступку завершує процес встановлення об'єктивних ознак його складу. Наступними ознаками складу делікту, які підлягають детермінації у процесі адміністративно-правової кваліфікації, є ознаки, які мають суб'єктивний характер. Такими є його суб'єкт та суб'єктивна сторона.

Суб'єкт адміністративного проступку – це не абстрактне поняття, що перебуває поза часом і простором, а особа, яка фізично існує і завдає своїми протиправними діями шкоди об'єктові посягання. Проте сам суб'єкт, як особа, що реально існує, до складу правопорушення не входить. Склад адміністративного проступку містить лише ознаки, якими ця особа характеризується. У теорії адміністративного права такими ознаками є: вік, осудність та спеціальні ознаки.

Згідно зі статтею 12 КУпАП адміністративній відповідальності підлягають особи, які на момент вчинення адміністративного правопорушення досягли 16 років.

Ще однією ознакою, притаманною суб'єкту будь-якого адміністративного проступку, є стан її осудності. В адміністративному праві поняття осудності виокремлюється з наданого законодавцем визначення стану неосудності як умови, що виключає адміністративну відповідальність особи за вчи-

нення нею діяння, яке має формальні ознаки адміністративного проступку. Відповідно до статті 20 КУпАП, не підлягає адміністративній відповідальності особа, яка під час вчинення протиправної дії чи бездіяльності була в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії або керувати ними внаслідок хронічної душевної хвороби, тимчасового розладу душевної діяльності, слабоумства чи іншого хворобливого стану.

З огляду на специфіку низки адміністративних проступків, пов'язаних із порушенням міграційного законодавства, значну їх частину можуть вчиняти лише особи, які, окрім загальних ознак суб'єкта (16-річний вік та осудність), володіють також додатковими ознаками, обов'язковими для цього складу проступку. Закріплюючи такі ознаки у змісті адміністративно-деліктної норми, законодавець таким чином підкреслює специфіку певного адміністративного правопорушення, виражену в особливому правовому статусі порушника [5, с. 117].

Суб'єктами адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 203 КУпАП, є іноземці та особи без громадянства. Ці категорії осіб законодавець детермінує таким чином: іноземець – особа, яка не перебуває у громадянстві України і є громадянином (підданим) іншої держави або держав; особа без громадянства – особа, яку жодна держава відповідно до свого законодавства не вважає своїм громадянином.

Відповідно до чинного законодавства іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України, підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах із громадянами України. Питання про відповідальність за адміністративні правопорушення, вчинені на території України іноземцями, які згідно з чинними законами та міжнародними договорами України користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України, вирішуються дипломатичним шляхом (стаття 16 КУпАП).

Незважаючи на це, суб'єкти наділені специфічними рисами (правовим статусом), які властиві виключно для складу адміністративного проступку, передбаченого статтею 203 КУпАП, безумовно, належать до розряду спеціальних. Цей вид суб'єктів, наряду із загальними ознаками адміністративної деліктоздатності, володіє специфічним правовим статусом, обумовленим зарубіжним підданством особи або ж повною відсутністю останнього.

Суб'єктивна сторона складу будь-якого делікту відображає внутрішнє психічне ставлення особи до вчиненого нею протиправного діяння та його наслідків. Психологічний зміст суб'єктивної сторони складу адміністративного проступку становлять такі взаємопов'язані та взаємозалежні форми психічної активності людини, що супроводжують її поведінку, як: вина, мотив та мета.

У статтях Особливої частини КУпАП конкретні форми вини називаються досить рідко, проте очевидно, що окремі адміністративні проступки у сфері міграції можуть вчинятися лише умисно. Такими, наприклад, є сприяння незаконній реєстрації, оформленню документів на проживання чи навчання, прийняттю на роботу іноземців та осіб без громадянства (стаття 206 КУпАП); обладнання транспортних засобів спеціально прихованими або замаскованими місцями, які використовуються для перевезення нелегальних мігрантів (частина 2 статті 206-1 КУпАП), та деякі інші проступки у зазначеній сфері.

Встановлення конкретної форми вини відбувається за допомогою розкриття інтелектуального та вольового аспектів ставлення особи до вчиненого нею адміністративно-деліктного діяння, а також шляхом визначення їх співвідношення.

Інтелектуальним аспектом вини загальна теорія права визначає факт усвідомлення або не усвідомлення особою протиправного характеру свого вчинку, а також передбачення його шкідливих наслідків. На відміну від інтелектуального моменту, що охоплює як наслідки протиправної поведінки, так і безпосередньо саме адміністративно-деліктне діяння, вольовий момент вини полягає у суб'єктивному ставленні особи саме до заподіяних своїми діями чи бездіяльністю суспільно-шкідливих наслідків.

Адміністративний проступок, передбачений статтею 203 КУпАП може бути вчинений як у формі умислу (прямого або непрямого), так і у формі необережності (самовпевненість чи недбалість). У зв'язку з цим, слід наголосити на тому, що порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України може бути вчинено виключно у формі умислу.

Як свідчить практика, коло життєвих обставин, за яких негромадянин України може працювати без відповідного дозволу, порушити встановлений порядок зміни місця проживання тощо, є найрізноманітнішим. При цьому далеко не завжди особа, яка тим або іншим чином порушила правила перебування в Україні або транзитного проїзду її територією, знайома з відповідними вимогами законодавства України. Тобто, по-перше, винна особа не завжди усвідомлює сам факт порушення нею норм міграційного законодавства, що охороняються санкцією статті 203 КУпАП, а по-друге, (і це впливає з першого) не завжди вона бажає і вчинення протиправного діяння, з числа передбачених статтею 203 КУпАП. Отже, ми дійшли висновку про можливість вчинення такого адміністративного

проступку у формі протиправної недбалості. Інша справа, що форма вини при вчиненні адміністративного проступку, передбаченого статтею 203 КУпАП, на юридичну кваліфікацію вчиненого жодним чином не впливає. Проте це зовсім не означає відсутність різноманітності таких форм у названому проступку. Адже навіть таке порушення, як ухилення іноземцем чи особою без громадянства від виїзду з України після закінчення строку перебування, котре, за визначенням, не допускає необізнаності суб'єкта з фактом вчинення ним адміністративного проступку, не завжди характеризується бажанням або свідомим допущенням його можливих суспільно-шкідливих наслідків.

Що ж стосується порушень іноземцями та особами без громадянства правил пересування території України або працевлаштування, то вони взагалі нерідко вчиняються у вигляді протиправної халатності, коли особа не була обізнана з фактом порушення нею адміністративно-деліктних норм (хоча могла і повинна була ознайомитися з їх змістом). Так, приміром, суб'єкт адміністративного проступку, передбаченого статтею 203 КУпАП, може й не знати вимог законодавства України щодо необхідності мати спеціальний дозвіл на працевлаштування, при цьому недоречно розглядати будь-яку форму протиправного наміру в його діях.

Намір як обов'язкова ознака фігурує безпосередньо в диспозиції статті 203 КУпАП, а саме у частині 3 цієї статті. Проте у цьому випадку ознака наміру відіграє дуже специфічну роль у кваліфікації названих проступків. Законодавець використовує згадану ознаку не як конструктивний (невід'ємний) елемент складу адміністративного проступку, а, навпаки, як обставину, що виключає наявність такого складу в діянні, що містить формальні ознаки порушення, передбаченого статтею 203 КУпАП. Так, іноземець або особа без громадянства, які порушили правила перебування в Україні або правила транзитного проїзду її територією, не можуть бути притягнені до адміністративної відповідальності за вказаною статтею КУпАП у випадках, якщо вони з наміром отримати притулок чи набути статусу біженця незаконно перетнули державний кордон України і перебувають на її території протягом часу, необхідного для звернення із заявою до відповідного державного органу про надання притулку чи заявою про визнання біженцем.

Висновки. Відповідно до пункту 2 статті 5 Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», особа, яка з наміром бути визнаною біженцем в Україні або особою, яка потребує додаткового захисту, під час в'їзду в Україну незаконно перетнула державний кордон України, повинна без зволікань звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту [6].

Загалом не заперечуючи проти ідеї законодавчого закріплення обставин, названих у частині 3 статті 203 КУпАП як таких, що виключають можливість притягнення іноземця або особи без громадянства до адміністративної відповідальності за цією статтею, маємо викласти одне зауваження. На нашу думку, у цьому сенсі більш доречно розглядати не намір особи набути статусу біженця, а факт наявності у її діях відповідної мети.

У контексті правомірної поведінки мета, по суті, є уявним образом результату, до якого прагне особа, її уявлення про ті бажані наслідки, які повинні настати в результаті її правомірних дій. Отже, мета – це завжди прямиий намір.

Натомість намір є поняттям більш широким, що як вольовий момент убирає у себе як бажання настання певного результату, так і свідоме його допущення. Очевидним є те, що у правомірних діях особи, яка прагне отримати статус біженця, фігурує виключно бажання досягти запрограмованого нею результату, а отже, використання в диспозиції частини 3 статті 203 КУпАП терміна «намір» як такого, що охоплює не лише бажання, а й допущення, не зовсім відповідає сенсу, який вкладає в нього законодавець.

З метою вирішення цієї проблеми пропонуємо внести до чинного КУпАП такі зміни: у частині 3 статті 203: слово «наміром» замінити на слово «метою».

Список використаних джерел:

1. Навроцький В.О. Теоретичні проблеми кримінально-правової кваліфікації : дис. ... доктора юридичних наук : спец. 12.00.08 – «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / В.О. Навроцький. – Х., 2000. – 446 с.
2. Битяк Ю.П. Адміністративне право України : [підручник для юрид. вузів і фак.] / Ю.П. Битяк, В.В. Богуцький, В.М. Гаращук та ін. – Х. : Право, 2001. – 528 с.
3. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. [текст] / За заг. ред. С.В. Петкова. – К. «Центр учбової літератури», 2017. – 544 с.
4. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики : [підручник] / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с.

5. Макаренко В. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю / В. Макаренко // Право України. — 2001. — № 2. — С. 114–117.

6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08 липня 2011 року № 3671-VI // Відомості Верховної Ради. — 2012. — № 16. — Ст. 146.

7. Колпаков В.К. Адміністративне право України : [підручник] / В.К. Колпаков. — К. : Юрінком Інтер, 2000. — 752 с.

ШОПТЕНКО С. С.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри юридичних дисциплін
(Сумська філія Харківського національного
університету внутрішніх справ)

УДК 342.9

ПОВНОВАЖЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ПРОВАДЖЕННЯХ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

У статті визначено систему повноважень правоохоронних органів у провадженнях у справах про адміністративні правопорушення. Досліджено зміст та особливості повноважень правоохоронних органів. Проаналізовано нормативно-правові акти, які регламентують діяльність правоохоронних органів при реалізації проваджень у справах про адміністративні правопорушення. Визначено прогалини в правовій регламентації повноважень правоохоронних органів у досліджуваній сфері та запропоновано шляхи їх усунення.

Ключові слова: правоохоронні органи, повноваження, права, обов'язки, провадження у справах про адміністративні правопорушення.

В статье определена система полномочий правоохранительных органов в производстве по делам об административных правонарушениях. Исследовано содержание и особенности полномочий правоохранительных органов. Проанализированы нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность правоохранительных органов при реализации производств по делам об административных правонарушениях. Определены пробелы в правовой регламентации полномочий правоохранительных органов в исследуемой сфере и предложены пути их устранения.

Ключевые слова: правоохранительные органы, полномочия, права, обязанности, производства по делам об административных правонарушениях.

The article defines the system of powers of law enforcement bodies in proceedings on cases of administrative offenses. The content and features of powers of law enforcement bodies were researched. The normative-legal acts regulating the activity of law-enforcement bodies in the implementation of proceedings in cases of administrative violations were analyzed. The gaps in the legal regulation of the powers of law enforcement bodies in the investigated sphere were identified and the ways of their elimination were proposed.

Key words: law enforcement bodies, powers, rights, duties, proceedings in cases of administrative violations.

Вступ. Охорона прав і свобод людини і громадянина, інтересів держави, власності, прав та інтересів юридичних осіб є обов'язком держави в особі спеціально утворених правоохоронних органів. Саме на них державою покладено завдання із забезпечення законності та правопорядку на всій її території. Для належного виконання вказаних завдань правоохоронні органи наділено спеціальним комплексом прав та обов'язків, які дозволяють їм швидко та ефективно реагувати на будь-які загрози правопорядку в державі, вчинені або підготовлені правопорушення чи злочини. Одним із важливих напрямків правоохоронної діяльності, що вимагає чіткої регламентації та неухильного виконання повноважень вказаних суб'єктів є

